

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๕๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง การนั่ง การนอน อย่างมีสติ

ครูผู้สอน ครูนจรักษ์ สุขเจริญ

ครูสุกฤณา นกเทียน

การนั่ง การนอน อย่างมีสติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายวิธีการนั่ง การนอน อย่างมีสติได้
๒. ปฏิบัติตนโดยการนั่ง การนอน อย่างมีสติได้
๓. เห็นคุณค่าและเห็นความสำคัญของการนั่งและนอนอย่างมีสติ

ความหมายของการฝึก
การควบคุม กาย วาจา ใจ

การนั่ง การนอน เป็นอิริยาบถที่เกิดขึ้น

ในชีวิตประจำวันตลอดเวลา การฝึกให้มีสติ

ในการเคลื่อนไหวร่างกายจึงเป็นไปเพื่อไม่ให้ประมาท

ในการดำเนินชีวิต และช่วยในการสร้างเสริมบุคลิกภาพ

ที่ดีแก่ผู้ปฏิบัติ โดยมีวิธีการดังนี้

การนั่งสมาธิอย่างมีสติ

ให้นักเรียนและครูปลายทาง
ร่วมกันสาธิตการนั่งสมาธิ

๑. ปฏิบัติเบื้องต้นในทำยืน
สมาธิ โดยกำหนดในใจว่า
อยากนั่งหนอ

๒. มือขวา ยกลงซ้าย ๆ
ปล่อยมือข้างลำตัว
มือซ้าย ยกลงซ้าย ๆ
ปล่อยลงไปข้างลำตัว

๓. เลื่อนเท้าซ้ายถอยหลัง
ค่อย ๆ ย่อตัวลงช้า ๆ
จนเข่าลงถึงพื้น
ส่วนมือซ้ายเท้าพื้น
แล้วลงนั่งขัดสมาธิ

๔. มือขวาจับข้อเท้าขวา มาวางไว้ที่หน้าตัก มือซ้ายยกเข้ามาหงายวางลงบนมือซ้าย

๕. นั่งตัวตรง หลังตา
กำหนดลมหายใจ พอง - ยุบ
ไปเรื่อย ๆ ให้ใจสงบ

เสถียรธรรมสถาน

<https://www.youtube.com/watch?v=dhFt7eURm78>

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

จาก youtube ช่อง เสถียรธรรมสถาน SDS Channel

เรื่อง ดั่งดอกไม้บาน

เผยแพร่เมื่อ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๓

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=dhFt7eURm78>

การนอนสมาธิอย่างมีสติ

ให้นักเรียนและครูปลายทาง ร่วมกันสร้างสถานการณ์อนาถา

๑. นั่งพับเพียบ ขาซ้ายทับขวา

๒. ให้อยกมือซ้าย
มาวางไว้ที่หน้าท้อง

๓. หลังจากนึ้นมือขวาเท้าพื้น
เอนตัวลงนอน และ กำหนดลมหายใจ
พอง -ยุบ ไปเรื่อย ๆ ให้ใจสงบ

เสถียรธรรมสถาน

<https://www.youtube.com/watch?v=dhFt7eURm78>

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

จาก youtube ช่อง เสถียรธรรมสถาน SDS Channel

เรื่อง ดั่งดอกไม้บาน

เผยแพร่เมื่อ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๓

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=dhFt7eURm78>

คำถามชวนคิด

เมื่อเราฝึกทำสมาธิโดยการนั่ง และ นอน
อย่างมีสติแล้ว มีประโยชน์อย่างไร

คำตอบ

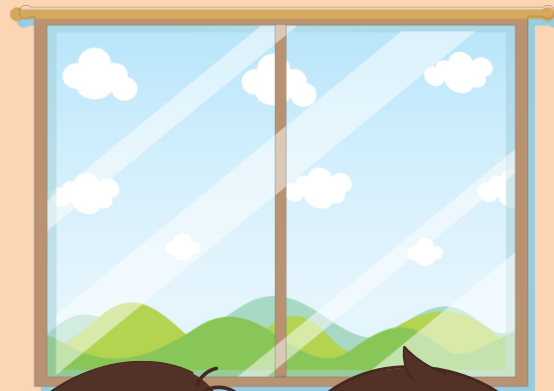
ทำให้รู้ตัวว่าเรากำลังทำอะไรอยู่
ณ ขณะนั้น ไม่พลั้งเผลอ
และไม่เกิดอุบัติเหตุ

ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจง : ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๕
เรื่อง การนั่ง การนอน อย่างมีสติ

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๕
เรื่อง การนั่ง การนอน อย่างมีสติ
อย่างมีสติ

คำชี้แจงครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๕
เรื่อง การนั่ง การนอน อย่างมีสติ
๒. ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือตาม
ความเหมาะสม

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การนั่ง การนอน อย่างมีสติ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง พหุจิตแจ่มใส
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การนั่ง การนอน อย่างมีสติ
รายวิชา สังคมศึกษา รหัส ส๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง: ให้นักเรียนบอกวิธีการปฏิบัติสมาธิการนั่ง การนอน อย่างมีสติ

๑. วิธีปฏิบัติสมาธิในการนั่งอย่างมีสติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๕

๒. วิธีปฏิบัติสมาธิในการนอนอย่างมีสติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

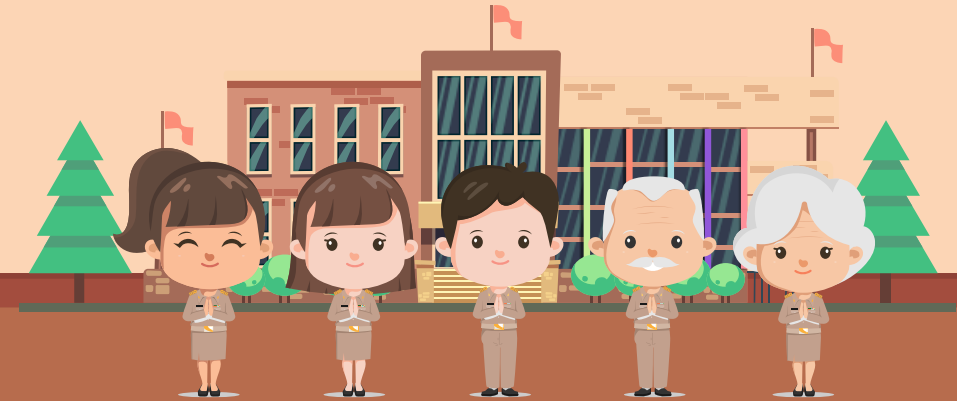
.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๕

๑. วิธีปฏิบัติสมาธิในการนั่งอย่างมีสติ

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

๒. วิธีปฏิบัติสมาธิในการนอนอย่างมีสติ

ตอบ

.....

.....

.....

.....

๑. วิธีปฏิบัติสมาธิในการนั่งอย่างมีสติ

ตอบ .....๑) ปฏิบัติเบื้องต้นในทำสมาธิ โดยกำหนดในใจว่า
อยากนั่งหนอ.....

.....๒) มือขวา ยกลงซ้าย ๆ ปล่อยมือข้างลำตัว
มือซ้าย ยกลงซ้าย ๆ ปล่อยลงไปข้างลำตัว.....

.....๓) เลื่อนเท้าซ้ายถอยหลัง ค่อย ๆ ย่อตัวลงซ้าย ๆ
จนเข้าลงถึงพื้นส่วนมือซ้ายเท้าพื้น แล้วลงนั่งขัดสมาธิ.....

๑. วิธีปฏิบัติสมาธิในการนั่งอย่างมีสติ

ตอบ .....๔) มือขวาจับข้อเท้าขวา มาวางไว้ที่หน้าตัก มือซ้ายยก

เข้ามาหงายวางลงบนมือซ้าย.....

.....๕) นั่งตัวตรง หลังตา กำหนดลมหายใจ พอง – ยุบ

ไปเรื่อย ๆ ให้ใจสงบ.....

๒. วิธีปฏิบัติสมาธิในการเดินอย่างมีสติ

ตอบ .....๑) นั่งพับเพียบ ขาช้ายทับขาขวา.....

.....๒) ให้อยกมือซ้ายมาวางไว้ที่หน้าท้อง.....

.....๓) หลังจากนั้นมือขวาเท้าพื้น เอนตัวลงนอน และ
กำหนดลมหายใจ พอง -ยุบ ไปเรื่อย ๆ ให้ใจสงบ.....

สรุปบทเรียน

การนั่ง นอนเป็นอิริยาบถที่เกิดขึ้น

ในชีวิตประจำวันตลอดเวลา การฝึกให้มีสติ
ในการเคลื่อนไหวร่างกายจึงเป็นไปเพื่อไม่ให้
ประมาทในการดำเนินชีวิต และ
ช่วยในการสร้างเสริมบุคลิกภาพที่ดีแก่ผู้ปฏิบัติ

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การกำหนดรู้ทางอายตนะทั้ง ๖

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๖

เรื่อง การกำหนดรู้ทางอายตนะทั้ง ๖

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

